

Nem vidám már figaro

Ókor óta – Megy a fodrász, megy a vendég – Hol a kiút?

Egy mesterség, amellyel dolgozunk mindannyiunknak. Divat és egészségügyi szolgáltatás is egyben. Az állami és szövetkezeti iparban csaknem háromezer üzlet az országban. Dolgozóinak 60 százaléka harmincon aluli. A múlt: az ókori Egyiptomban nyúló gyökök. A jelen: a fogyatkozó vendégsereg. És a jövő: mi lesz veled, fodrász szakma?

Elnőiesedett

Az Állami Fodrászat 115 üzlete a fővárosban az elmúlt évben 3 millió vendéget fogadott. (Korábban 4 millió is volt már a vendégszám.) Január 1-től 10 százalékos árkiegyeztetést kap. (Állami vállalat és szövetkezet egyformán.) És fogyatkozik a fodrászhad. Van, aki csak a magánszektorig megy, de sokan a pályát is elhagyják. Ugyanakkor vannak jól menő üzletek, kiemelkedő forgalommal. Haj-

művészek, akikre állandóan várnak, miközben a kolléga óraszám rejtvényt fejt, pulóvert köt – a szomszéd széken.

Kezdjük az elvándorlók-kal. Kik ők, és miért távoznak? Egy felmérés szerint a létszám 25–30 százaléka – minden negyedik fodrász – 1200 forintot keres havonta. Ennyi van a borítékban. Az állami fodrászatban 2500–2600 forint az átlagkereset.

Vágó György igazgató: – Más gond is van. Túl sok iparendélt adnak ki, főként a Belvárosban. Megy a fodrász, viszi a vendéget. Közben az állam milliókat költ az üzletre. A kisiparra szükség van, de elsősorban a külterületeken.

A jelek szerint nem a legserencsésebb az utánpótlás kiválasztása sem. Az ügyetlen, kedvetlen fodrásznak nincs vendégköre. Távozik, mert nem keresi meg a hideg vízre valót sem.

Poppertné dr. Török Mária, a Központi Szolgáltatás-fejlesztő Intézet tudományos munkatársa:

– Erősen elnőiesedett a szakma. Ezt foglalkozáspolitikai szempontok indokolják, de több okból is hátrányos. Mindenekelőtt a nagy fizikai igénybevétel, erős a csukló, a láb, a gerinc megterhelése. Azután a két műszak. Kemény dió családdal, gyerekekkel. A gyűlölködés kiesést okoz, és sokan bizony utána sem térnek vissza. A vendégek hiányolják is a férfiakat a szakmából.

Meghitten?

És miért a forgalom megcsappanása? Szabó Róbertné, a NIVÓ Fodrász Szövetkezet elnöke:

– Az anyagellátás több mint rapszodikus. Divatszakma a miénk, igény a változtatosságra. Jön egy korszerű, új anyag. Bevezetjük, nem kis munkával. A vendégek elfogadják, megkedvelik. Aztán egyszer csak eltűnik. És előbb-utóbb a vendég is persze.

Kiutkeresés? A szakma vezetői és a „közkeletű” mindenre készek, lelkesek. Halad az üzletek korszerűsítése. Az Észak-Pesti Fodrász Szövetkezetnél a hálózat átszervezése során 22 üzletet hat és fél millió forintért teljesen felújítottak, míg 20 elavultat megszüntettek. A NIVÓ a most záruló öt éves tervben 39 üzletet korszerűsített, három újat nyitott – nagy alapterülettel és egyidejűleg bezárt néhány kisebbet. (Kutatási intézeti ellenvélemény: a meghitt, kis- és középméretű üzletek a jövő.)

Vendégkomfort és a fodrászok kényelme – ez a törekvés. Létezik olyan fodrászat, ahol függetlenített „háziasszony” foglalkozik a vendégekkel. A dolgozók továbbtanulására, műveltségük növelésére is gondoltak. Folyik a versenyfutás a divattal. A 132 órás ismeretfelújító tanfolyamot például százszámra végzik.

A cél: minden réteg igényeit kielégíteni. Ezért a pályára alkalmassági vizsgával csakis a rátermett fiatalokat kellene kiválasztani. Fodrászigenyes divatformálással válaszolni az autodiakta házi hajbarkácsolás kihívására. Differenciált árazás (akik magasabb színvonalú szolgáltatást kívánnak – ám fizessék meg) és a fodrászok, egységek, sőt szektorok közötti valódi verseny megnövelhetné a dolgozók érdekelttségét. Mindjárt vonzóbbá és megtartó erejűvé válna ez a pálya.

M. A.

Nőknek!

Apród-nadrág lesz a jó

Ismét mini?

Kezslábas és kamásni

Párizsban ezen az őszen visszaszökött a mini. A francia nők kapva kaptak az „újdivat” régi divaton, de nemcsak a tinik, de mármár is viselik már, illetve ismét a minit. Igaz, mostanság már korcsolyaszoknyának nevezik a haragos, vagy pliszírozott, lebegő „alig-szoknyákat”. A ruhák pedig a kinyúlt pulóverekhez hasonlítanak, mivel a tértre készülve, kötött anyagokból ajánlják. S mindezekhez vastag, színes harisnyák divatosak.

★

A pesti tervezők óvatosabbak, ők megálltak a térdközélnél. Nálunk is rövidülnek tehát a téli hosszak, de még nem kell az ollóval túlságosan megnyírni a téli ruhákat. Ugyancsak betör majd hozzánk is a szintén Párizs ajánlotta közep-kori öltözködés: a buggyos apród-nadrág, színes, fehér vagy fekete harisnyákkal. Csakúgy, mint a csizmába bújított muzsikánadrág, no meg a sötét bársony, varrott, sujtásokkal díszített huszárspen-cer. S persze télen fő viseletünk a nadrág lesz. Vagy egy újdonság: a tréningruhára emlékeztető, puha anyagokból készült kezslábas. Ezekhez a magas, oldaltgombos kamásni illik. És

(Bruckner Anna rajza)

Párizsban ismét térd felett végződő szoknyahossz a divat. Pesten még csak a térd közeli. Rajzunkon két újdonság: a mellényruha (alatta bordázott pulóver) és vastag kötött harisnyanadrág, valamint a divatos, skótkockás, hólos szoknya (V alakú, kivágott, bebújós mellénnyel és vastag sálalal)

★

A fő divatvonalakat három betű jelzi: V, H és X. Mit jelentenek? V: a vállalt hangsúlyozza, de már csak finoman. H: párhuzamos, nyugodt vonalvezetés. X: nőies, derékra karcsúsított forma. A téli „menő” színei pedig a freskószínek. Azaz: minden divatos kicsit tompa, fáradt árnyalatban. Élénk-ségben csupán a piros és a zöld tartja vezető helyét. De a lila már olyan legyen, mint az orgona, a szürke, mint a kő, a barna pedig, mint a kakaó.

(Sebes)

KÉTFÉLE SORREND

(Kaján Tibor rajza, a Corvina kiadásában most megjelent „Zenit és Radír” című kötetéből)

Prognózis 2000-ig?

„Zöldebb” utat a tehetségeknek

Dr. Szántó Lajos, az MTA tudományszervezési csoportjának igazgatója a kutatómunka jövőjéről

Hazánkban évente nem kevesebb mint 1500 kutatási témát zárnak le, s írják rá a dossziéokra: „Befejezve!” Az így született eredmények felét hamarosan alkalmazzák, egy részüket pedig a távoli jövő érleli használatra, míg a többi nem kerül a gyakorlat „kohójába”. Hogyan lehet javítani ezen az arányon? Miként tehető még hatékonyabbá a tudomány? Erről beszélgettünk dr. Szántó Lajos kandidátussal, az MTA tudományszervezési csoportjának igazgatójával.

Gyorsabb eredményekért

– A tudományos kutatás, a műszaki fejlesztés már nálunk is „nagyüzemivé” vált – mondta. – A kutatógárda évente általában 8–10 százalékkal gyarapodik, s a költségek is növekednek. Mindezt a tudományos és technikai forradalom parancsolja. Ezt a célt hivatott szolgálni 13 éve alakult csoportunk is.

● Jelenleg mivel foglalkoznak?

– A mostani tervidőszak eredményei alapján a következő tervciklusra készülünk. Közreműködünk az új típusú, országos középtávú kutatás-fejlesztési terv kidolgo-

zásában. A magyar kutatás-tervezés történetében először olyan feladatokat fogalmazunk meg, amelyek révén – az eddigénél hamarabb – születhetnek eredmények, és azokat már a VI. ötéves tervben hasznosíthatjuk. Az Akadémia egy speciális bizottsága csaknem egy éve dolgozik a hazai tudományos kutatás hosszú távú – 2000-ig szóló – prognosztizálásán.

● Kis ország vagyunk. Lehetőségeink is korlátozottak...

– Jól meggondoljuk, mire koncentrálnunk erőnket. Elsősorban a konkrét gazdasági célok szolgálatába kell állítani szellemi kapacitásunkat. Egyebek között például a gyógyszeripar, a vegyipar, az elektronika, a számítástechnika, az aluminiumkohászat újabb tudományos eljárásokat vár. Nem hanyagolhatjuk el a világszintű eredményeket már eddig is produkáló területeket sem: a matematikát, a biológiát, a biokémiát, az atomfizikát. Ezekben belül sem mindegy, milyen részproblémákhoz nyúlunk.

Hatékonyság

● Tengernyi terület. Megbirkózhatunk ezzel? Egyáltalában sok, avagy kevés hazánkban a tudományt művelők tábora?

– Erről a vélemények megoszlanak. Szerintem az igényekhez képest a „tudományos fők” száma lehetne több is. De nem ez a lényeg. Mint az élet más területein: a hatékonyság és a gyorsaság a mérce. Ilyen tekintetben nagy a szóródás. A nagy hatásokkal dolgozó „teamek” mellett akadnak szerény eredményűek is. Éppen ezért arra törekszünk, hogy a kutatást közelebb vigyük a gyakorlati munkához. Már van arra példa, hogy bizonyos eredményt elérő kutatókollektívák segítenek a kivitelezésben is. Ez a jövő.

● Egyesek azt állítják: senki sem lehet proféta a maga hazájában. Magyarországon többnyire keserű kegyet esznek a felfedezők.

– A tudományos munka sem mentes a konfliktusoktól. Am ezek rendszerint gyorsan megoldódnak. Mi nem keveset – nemzeti jóvedelmünk mintegy 3 százalékat fordítjuk kutatásokra. De az érdekeket és a feltételeket össze kell han-

golni! Éppen adott lehetőségeink miatt arra kell ügyelnünk: kiváló elméink azt kutatassák, amire népünknek, nemzetgazdaságunknak szükség van. Ezért is „zöldebb” utat nyitunk a tehetségeknek.

Szűts Dénes

Új megálló-táblák

A járókelők Budapest több pontján a megszokottól eltérő – autóbusz-, villamos- és trolibusz-megálló-táblákkal találkozhatnak. Miért kell a régi táblákat kicserélni? – érdeklődtünk a BKV-nál.

– A cserével egy KPM-rendelet előírásainak teszünk eleget – mondta Cséperán Sándor, a vonalműszak vezetője. – Ezek a táblák már igazodnak az új KRESZ-ben foglaltakhoz, valamint az európai normákhoz. Ebben az évben mintegy ezer táblát szerezünk át, 1982-ig pedig kicseréljük az összes többi, beleértve a Budapestben található Volán-autóbuszmegálló jelzőtábláit is.

Kopogtató

Vasárnap reggel a rádió „Kopogtató” című műsora hallatán felkaptam a fejem. Jó szándékon, akaraton, egy elhatározáson 50–60 milliárd forint sorsa függ?... Igen!

A mezőgazdaságban hat-évenként kell kicserélni az 50–60 milliárd forint értékű állóeszközöket, mert a vagyont érő gépeket – az egyébként jóga és természetes elhasználódáson felül – megeszi a rozsda. (A korrózió). A rádió riportere megszólaltatta a rozsdaállószer feltalálóját. „Elmegyek az ország legeldugottabb tiszébe is, ingyen, csak hívjanak” – nyilatkozta. – „Az iparban 1967 óta sikerrel használják a készítményt. Még egyetlen mezőgazdasági szövetkezet sem jelentkezik”.

Valaki jó szándékkal kopogtatott. Nyissunk ajtót, mielőbb!

– sz–d –